

Dosarul nr. 3ra-663/22
2-20080901-01-3ra-30062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: C.Guzun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, V.Negru, E.Palanciuc)

Î N C H E I E R E

7 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea în obligare depusă de Vasili Blișceac împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, de recalculare a pensiei,

împotriva deciziei din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 20 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 13 iulie 2020 Vasili Blișceac a depus prin intermediul oficiului postal cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, de recalculare a pensiei.

În motivarea acestei acțiuni, Vasili Blișceac a indicat că în perioada 30 august 1982 – 1 februarie 2002 a activat în diferite subdiviziuni ale Ministerului Afacerilor Interne, iar potrivit ordinului nr. 56ef din 1 februarie 2002, serviciul în poliție și contractul individual de muncă au încetat cu dreptul la pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne, fiindu-i calculată vechimea în muncă de 19 ani, 5 luni și 1 zi.

Conform reclamantului, la calcularea vechimii în muncă, nu s-a luat în considerație faptul că în perioada 10 august 1991 – 27 iunie 1994, a exercitat funcția de polițist de pază în izolatorul de detenție provizorie și escortă al Secției raionale a Afacerilor Interne, circumstanță ce se confirmă prin extrasul din ordinul nr. 260 ef din 10 august 1991.

A subliniat că, prin ordinul nr. 96 din 20 martie 2018 a Ministerului Afacerilor Interne, au fost recunoscute unele înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militari din cadrul acestei autorități de stat în care a fost menționat că sunt avantaje la recalcularea vechimii în muncă perioada de activitate în Batalionul Serviciului Pază și Escortă, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

În acest context, Inspectoratul de Poliție Fălești a confirmat prin certificatul nr. 13589 din 10 decembrie 2019 că, Vasili Blișceac a activat în diferite subdiviziuni ale Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv în perioada 10 august 1991 – 27 iunie 1994, în calitate de polițist de pază în Izolatorul de Detenție Provizorie și Escortă al Secției Raionale a Afacerilor Interne.

Totodată, reclamantul a comunicat că, Inspectoratul de Poliție Fălești, i-a eliberat certificatul conform căruia a fost probată perioada de activitate pentru calcularea pensiei cu beneficii de 2 ani, 10 luni și 17 zile. Însă, la calcularea pensiei, nu s-a luat în considerație această perioadă, cu aplicarea formulei de 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Din aceste considerente, reclamantul a depus la data de 21 mai 2020 în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere privind recalcularea pensiei în legătură cu vechimea de muncă majorată, achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu cea primită anterior, începând cu data de 1 februarie 2002 până în prezent, anexând în acest sens certificatul nr. 13589 din 10 decembrie 2019 cu indicarea subdiviziunilor de activitate, eliberat de către Inspectoratul de Poliției Florești.

Prin răspunsul nr. B-1045/20 din 11 iunie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale i-a comunicat reclamantului, că din conținutul cererii înaintate la 21 mai 2020, nu poate fi dedus faptul contestării unui act administrativ individual, respectiv temei pentru examinarea cererii prealabile prin prisma prevederilor Codului administrativ, nu există, motiv pentru care Vasili Blișceac a depus prezenta acțiune în obligare.

Vasili Blișceac a solicitat anularea răspunsului nr. B-1045/2020 din 11 iunie 2020 și obligarea recalculării pensiei pentru vechime în muncă cu avantaje de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada 10 august 1991 – 27 iunie 1994, conform certificatului nr. 34/37-6563 din 13 iulie 2021 eliberat de Inspectoratul de Poliției Fălești, începând cu 1 februarie 2002.

Prin hotărârea din 20 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în obligare depusă de Vasili Blișceac a fost admisă, fiind anulat răspunsul nr. B-1045/2020 din 11 iunie 2020. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a recalcula pensia pentru vechime în muncă lui Vasili Blișceac cu avantaje de două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada 10 august 1991 – 27 iunie 1994, conform certificatului nr. 34/37-6563 din 13 iulie 2021 eliberat de Inspectoratul de Poliției Fălești, începând cu 1 februarie 2002.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 4 august 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel, care ulterior la data de 1 decembrie 2021 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea actului judecătoresc contestat și emiterea unei decizii noi, de respingere a acțiunii.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii contestate la data de 20 iulie 2021 (f.d.68), iar hotărârea motivată a fost notificată

apelantei Casa Națională de Asigurări Sociale în data de 2 noiembrie 2021 (f.d.77). Astfel, depunerea apelului nemotivat în data de 4 august 2021 (f.d.76) cât și motivarea acestuia prezentată la data de 1 decembrie 2021 (f.d.88) sunt în termen.

Prin decizia din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 20 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, corespund circumstanțelor de fapt.

În acest sens, au fost respinse argumentele apelului precum că, perioadele de activitate a reclamantului/intimat în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie și Escortă al Secției Raionale a Afacerilor Interne, nu pot fi raportate la prevederile pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Or, colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținerea persoanelor reținute și arestate în izolatorul de urmărire penală, în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, cu calcularea a două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Mai mult decât atât, prin certificatul nr. 34/37-6563 din 13 iulie 2021 eliberat de Inspectoratul de Poliție Fălești, se denotă întrunirea condițiilor stipulate la pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994, cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție.

La data de 21 aprilie 2022, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 20 iulie 2022 a prezentat motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea actului judecătoresc ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei noi decizii, de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului, recurenta a invocat dezacordul cu actul judecătoresc contestat, considerându-l neîntemeiat prin faptul că au fost aplicate eronat normele de drept material, precum și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

În acest context, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că în speță nu există teme de recalculare a vechimii în muncă a reclamantului din cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie și escortă, ca perioadă calculată cu înlesniri de 1:2, deoarece perioadele de activitate a reclamantului/intimat în cadrul Izolatorului de Detenție Provizorie și Escortă al Secției Raionale a Afacerilor Interne, nu pot fi raportate la prevederile pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

La data de 22 iulie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Vasili Blișceac copia motivării recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 6 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă ultimul deși a recepționat corespondența în data de 10 iulie 2022 și 5 august 2022, până la data examinării admisibilității recursului, nu a depus referință.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată în data de 6 aprilie 2022, fiind notificată recurentei Casa Națională de Asigurări Sociale în data de 26 iunie 2022 (f.d.118).

Astfel, depunerea recursului nemotivat la data de 21 aprilie 2022, cât și motivarea acestuia prezentată la data de 20 iulie 2022 sunt în termen.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu